

værkerne, saasom til ligeoverfor Rosenborgslot at aabne en ny bred og fri Udgang for Byens Beboere; dengang tænkte man nemlig paa en Jernbane, som skulde føre til Dyrehaven og Helsingør, og da var man virkelig fattet paa, ad denne Vej at lade den hele store Strøm bevæge sig, uanset Fæstningsværkerne, og dette var vistnok en meget heldig Tanke. Det er Noget yderst uheldigt at fjøre ud af vor Hovedstad paa Broerne, saaledes som man nu fjører f. Ex. igjennem Vesterport, hvor man ofte knapt kan finde en Plads at gaae paa i Sikkerhed; det er at bringe et altfor stort Offer, for at Hovedstaden kan figurere som en unyttig Fæstning. Men vi have langt større Beviser paa, at Regjeringen tidligere har betragtet Sagen saaledes. Den har saaledes ladet opføre offentlige og betydelige Bygninger just paa den Zone, hvorom der her er Spørgsmaal, og som skal være en reserveret Zone. Men jeg vil gaae meget videre, jeg vil sige, at Berettigelsen af de Bestemmelser, som ere tagne med Hensyn til de Bygninger, der opføres indenfor Søerne, er saa omtvistet, at jeg har hørt flere Ingeniører — og den Mening skal jeg for min Part ganske afgjort være af — udtale, at disse Bestemmelser ere det Modsatte af hvad de skulde være. Bestemmelserne for Bygninger indenfor Søerne ere de, at Bygningerne skulle være lette, at de let kunne rykkes af Veien, men naar jeg skulde — og det er Manges Mening — i saa Henseende tage en Bestemmelse, og den synes ogsaa at være fulgt ved de offentlige Bygninger, som ere opførte, saa skulde det være den at forlange, at de omhandlede Bygninger bleve opførte saaledes, at de kunne benyttes med Grenselinger til at kunne forsvare sig mod Fjenden, saa at man virkelig havde dem til Raadighed i paakommende Tilfælde. Naar man ikke tager Hensyn til alle de forskjellige Systemer, som her ere gjorte gjældende, saa troer jeg vi ville komme til den meget simple Betragtning, at, hvad vi end tænke paa at gjøre af Kjøbenhavn som Fæstning, Noget, jeg her skal lade staa udenfor Dmtale, vil det neppe kunne have Stort at betyde at beholde den nuværende Fæstningsvold som saadan. Skulle vi aflaae en Storm eller et regulært

Angreb, som skulde foretages, efterat de ydre Forter eller enkelte af dem vare tagne, saa vil man finde Midlerne langt fuldstændigere, langt lettere og simplere hertil ved netop at benytte Søerne, ved at styrke de Steder, hvor Søerne og Terrainet mellem Søerne og Havet er tilgængeligt, med enkelte Værker, stikkede til at bruges, end ved at benytte den nærværende Vold, som ligger til stor Hinder, og som man egentlig ikke kan have nogen Tillid til. Altsaa jeg troer, at vi skulle afgjøre Spørgsmaalet paa eengang, om vi ville flytte Fæstningen, eller om vi slet ingen Fæstning ville have, thi Fæstningen, som den nu er, ler kun et Skin af en Fæstning, til hvilken Ingen har nogen Tillid, Ingen har nogen Tro, og som paa en meget byrdefuld Maade begrænses en meget indsnævret By, der kan skaffe sig just den nemmeste Udvidelse ved at flytte sin Modsetning mod det voldsomme Angreb noget længere ud. Iøvrigt ligger der i selve den Idee, at ville beholde dette mindre Værn for at værges sig derved, naar Fjenden havde taget flere eller enkelte Forter og var trængt igjennem, en Tvivl om disse ydre Forters Betydning. Paa denne Tvivl gaar jeg ikke ind, jeg giver den en meget ringere Betydning, end Folk i Almindelighed gjør, men jeg gjør kun opmærksom paa, at vi skulle afgjøre dette Spørgsmaal saaledes, at vi i den Henseende ikke behøve at komme tilbage til Spørgsmaalet. I det Dieblit, vi afgjøre det, skulle vi vide, om vi ville have en Fæstning, eller rettere sagt, vi maae være fattede paa, at vi kun ville have en Fæstning, naar vi lægge den længere ude, og at vi ikke beholde denne snevre indklamerede Omcirkling af vor nuværende Hovedstad, uden at vi selv have Tro og Tillid til den.

Wiffens: Jeg troer, at den sidste ærede Taler har hjulpet mig ganske betydeligt til at gjøre det indlysende for Thinget, hvor overordentlig lang Udsigt det har med, at alle Bekommende skulde blive enige om, hvorledes det i sin Heelhed skal blive med Kjøbenhavns Befæstning. Dersom vi skulde vente derefter, da vil det endnu i mange Aar blive, som det er, og blive ved at være forbundet med en ganske paafaldende uretfærdig Gene at bygge udenfor